

HÄMEENLINNAN HALLINTO-OIKEUS

Päiväys

4.1.2021

Diaarinumero

20388/03.04.04.04.16/2020

Vastaanottaja

Humppilan tekninen lautakunta

Muutoksenhaunalainen päätös

Humppilan tekninen lautakunta, 18.11.2020, 170

LAUSUNTOPYYNTÖ

Hämeenlinnan hallinto-oikeus kehottaa oheisen valituksen johdosta

1. antamaan lausunnon ja
2. liittämään asiakirjoihin jäljennökset valituksenalaisen päätöksen perusteena olevista asiakirjoista.

Lausunnossa tulee antaa selostus asiasta, vastata oikeudenkäynnin osapuolten esittämiin vaatimuksiin ja niiden perusteluihin sekä lausua esitetystä selvityksestä.

Lausunto ja asiakirjat on toimitettava hallinto-oikeudelle **viimeistään 8.1.2021**.

Hallinto-oikeudessa asiaa hoitaa hallinto-oikeustuomari Maria Jokinen.

Kaisa Mäkelä

lainkäyttösihteeri

(Puhelujen hintatiedot: 029 56 –alkuisiin numeroihin soittaessa puhelusta peritään vain soittajan oman operaattorin sopimuksen mukainen paikallisverkko- tai matkapuhelinmaksu.)

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Hämeenlinnan oikeustalo, Arvi Kariston katu 5, 13100 Hämeenlinna

Puh. 029 56 42210

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

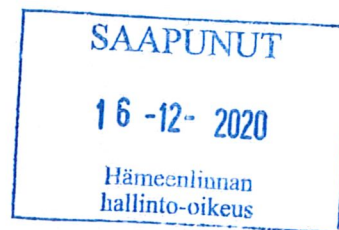
hameenlinna.hao@oikeus.fi

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla <https://oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus/fi/>

Pöytäkirjan tarkastus:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Raatihuoneenkatu 1
13100 HÄMEENLINNA

VIITE: Valitukset hallinto-oikeudelle 2 kpl
(tuulivoimahanke, Humppila)

ASIA: SAATE

Hallinto-oikeudelle on toimitettu tänään oheiset kaksi valitusta. (Toisistaan nämä valituskirjelmät eroavat mm. siten, että varsinaisessa valituksessa eli Valituskirjelmä I:ssä esitetään neljä vaatimuskohtaa sivuilla 3-4 ja toisessa, Valituskirjelmä II:ssä on kaksi vaatimuskohtaa sivulla 3).

Muutoksenhakijat pyytävät, että mikäli mahdollista hallinto-oikeus yhdistäisi näiden kahden valituksen käsittelyn ja pyrkisi antamaan asiassa yhden päätöksen sisältäen ratkaisun molempiin valituskirjelmiin.

Valittajien ensisijaisena vaatimuksena on, että hallinto-oikeus kumoaisi Humppilan kunnan rakennustarkastajan 8.10.2020 antaman MRL 150 e § 1 momentin mukaisen suostumuksen rakennuslupapäätöksissä hyväksytyistä suunnitelmista poikkeamiseen tuulivoimaloiden vaihtamiseksi entistä tehokkaammiksi voimaloiksi. Tämän vuoksi olemme varsinaisen valituksemme (Valituskirjelmä I) lisäksi toimittaneet hallinto-oikeudelle myös toisen valituksen Valituskirjelmällä II, jotta edellä mainitsemamme ensisijaisen vaatimuksen vireille tulo varmistuisi.

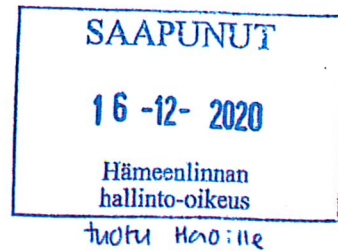
Kunnan rakennustarkastaja antoi suostumuksensa voimalanvaihtoon hankkeen aloituskokouksen aikana ja siitä tehtiin kirjaus kokouksen pöytäkirjaan. Rakennustarkastaja ei ole valittajien pyynnöstä huolimatta suostunut antamaan ratkaisustaan muutoksenhakuohjetta tai kirjallista ilmoitusta muutoksenhakukiellosta. Tästäkin syystä valittajat haluavat erillisellä valituksellaan varmistaa, että heidän edellä mainittu ensisijainen vaatimuksensa tulee vireille hallinto-oikeudessa.

Kyseessä on Humppilan-Urjalan tuulivoimahanke, joka sijaitsee osaksi Humppilan, osaksi Urjalan puolella. Urjalan tuulivoima-alueen lähiasukkaat aikovat lähipäivinä toimittaa hallinto-oikeudelle myös samanlaiset valitukset koskien rakennustarkastajan siellä antamaa suostumusta poikkeamiseen.

Loimaalla 16.12.2020

Sinikka Jalasjoki
os. Rusthollinkatu 1 A 1,
32200 LOIMAA
puh. 050 360 2018
sinikka.jalasjoki@gmail.com

Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle

ASIA: Valitus Humppilan kunnan rakennustarkastajan tuulivoimahankkeen aloituskokouksessa hyväksymästä poikkeamisesta suunnitelmiin tuulivoimaloiden 1, 3 ja 8 rakennuslupien osalta (Liite 1) sekä Humppilan kunnan teknisen lautakunnan päätöksestä 18.11.2020 170 § (liite 2) koskien kyseistä kunnan rakennustarkastajan hyväksymää poikkeamista voimaloiden no 1, 3 ja 8 rakennuslupapäätöksissä hyväksytyistä suunnitelmista (MRL 150 e § 1 mom.)

Valituskirjelmä I

1. MUUTOKSENHAKIJAT JA VALITUSOIKEUS

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 7 §:n mukaan hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään. Valitusoikeuden määräytyessä maankäyttö- ja rakennuslain 192 §:n mukaan valitusoikeus on seuraavilla:

- 1) viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistajalla ja haltijalla;
- 2) sellaisen kiinteistön omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa;
- 3) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa; sekä
- 4) kunnalla.

Muutoksenhakijoiden omistamien kiinteistöjen asuinrakennuksilta on seuraavat etäisyydet lähimpiin voimaloihin:

-
-
n
-
v
-
n
-
v
-
l

On huomattava, että YM:n ohjeen 5/2016 mukaan (s. 78) asutuksella ja Ioma-asutuksella tarkoitetaan olemassa olevaa rakennusta sekä sen oleskelu- ja piha-alueita. Em. etäisyydet on mitattu kiinteistöjen asuintontin rajalta lähtien voimaloiden keskipisteeseen.

Lisäksi viimeisimmän oikeuskäytännön mukaan valitusoikeuden laajuutta tarkasteltaessa KHO on pitänyt ratkaisevana etäisyytenä asunnon ja tuulivoimalan välillä noin yhtä kilometriä. Mm. KHO:n päätöksillä 18.8.2020/3420 ja 3421 valitusoikeus MRL 192 § 1 momentin nojalla myönnettiin noin kilometrin etäisyydellä tuulivoimalasta sijaitsevien kiinteistöjen omistajille, joilla voimalan rakennuslupapäätösten katsottiin voivan olennaisesti vaikuttaa kiinteistöjen rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen. Useimmilta yllä luetelluilta asunnoilta lähimpään voimalaan etäisyys jää alle kilometrin.

Me muutoksenhakijat asumme kyseisten tuulivoimaloiden välittömien vaikutusten alueella. Lyhyimmät etäisyydet asunnoiltamme voimaloihin ovat 660 metriä. Kari Meron omistama kiinteistö on tuulivoimalan no 8 alueen rajanaapurina. Olemme asianosaisia, joiden oikeutta, etua tai velvollisuutta ko. hyväksytystä suunnitelmasta poikkeaminen välittömästi koskee. Lisäksi se vaikuttaa olennaisesti asuntojemme rakentamiseen ja muuhun käyttämiseen.

Tässä konkreettisessa tapauksessa valitusoikeuden perustana on myös KHO:n antama päätös KHO 5.10.2006/2573, jonka mukaan ”kysymyksessä ollut rakennuksen korkeusaseman muutos olisi merkinnyt rakennusluvan sellaista muuttamista, että sillä saattoi olla vaikutusta naapurien asemaan, jolloin naapurilla oli oltava myös valitusoikeus päätöksestä”.

Perustelemme myöhemmin valituksessa tarkemmin valitusoikeuden syntymistä käsillä olevassa Humppilan tapauksessa. Toteamme kuitenkin jo nyt heti valituksen alussa, että mainitun KHO:n päätöksen sanamuodon mukaan valitusoikeuden syntymiseen riitti, ”että sillä saattoi olla vaikutusta naapurien asemaan”. Eli, KHO ei edellyttänyt täyttä varmuutta etukäteen vaikutuksen olemassaolon mahdollisuudesta, vaan että objektiivisesti arvioiden muutoksella vain saattoi olla vaikutusta naapurin asemaan ja sillä perusteella valitusoikeus oli olemassa ja lisäksi olisi todellakin tarvittu muutokseen rakennusluvan hakeminen naapurin kuulemismenettelyineen.

Toteamme edelleen, että valittajien asiamies on 27.11.2020 sähköpostitse pyytänyt rakennusvalvonnasta kirjallista muutoksenhakuohjetta rakennustarkastajan ratkaisuun suostumuksen antamiselle suunnitelmasta poikkeamiseen tai sitten ilmoitusta muutoksenhakukiellosta. Tätä voidaan pitää myös pyyntönä saada perusteltu päätös siitä, että muutoksenhakuohjetta ei tulla antamaan. Tähän on vain vastattu 7.12.2020, että käsitteellisesti ei ole päätöksiä, vaan voimalan tyyppimuutokseen on annettu suostumus. Valittajat eivät ole siten saaneet kirjallista muutoksenhakuohjetta tai kirjallista ilmoitusta muutoksenhakukiellosta. Myöskään päätöstä olla antamatta kirjallista muutoksenhakua koskevaa ohjetta tai ilmoitusta muutoksenhakukiellosta ei ole saatu.

Kunnan haluttomuus antaa muutoksenhakuohjetta tai selkeää ilmoitusta muutoksenhakukiellosta, vaikka valittajien asiamies on yhteydenpidossa rakennusvalvontaan käynyt useita keskusteluja valitusoikeudesta

KHO 5.10.2006/2573 ratkaisun nojalla, on johtanut siihen, että tämän nyt käsillä olevan valituksen lisäksi muutoksenhakijat ovat katsoneet tarpeelliseksi saattaa asia vireille hallinto-oikeudessa myös erillisellä suoralla valituksella, joka siis kohdistuu rakennustarkastajan ratkaisuun hyväksyä suunnitelmasta poikkeaminen aloituskokouksen yhteydessä. Asia tulee näin ollen vireille hallinto-oikeudessa tämän käsillä olevan valituksen lisäksi myös toisella erillisellä valituskirjelmällä, jotta vireille tulo varmistuu.

Muutoksenhakijat pyytävät kunnioittavasti, että mikäli mahdollista hallinto-oikeus yhdistäisi näiden valitusten käsittelyn ja pyrkisi antamaan asiassa yhden päätöksen sisältäen ratkaisun molempiin valituskirjelmiin.

2. ASIAMIEN JA PROSESSIOSOITE

Valtuutamme Sinikka Jalasjoen asiamieheksi, jolle asiaa koskevat asiakirjat pyydetään lähettämään.

Sinikka Jalasjoki
Rusthollinkatu 1 A 1
32200 LOIMAA
Puhelin 050 360 2018
Sähköposti: sinikka.jalasjoki@gmail.com

3. VAATIMUKSET

Vaatimuksemme ovat seuraavat:

1. Ensisijaisesti vaadimme, että hallinto-oikeus käsittelee muutoksenhakuvaatimuksemme hallintovalituksena ja kumoo tuulivoimaloiden no 1, 3 ja 8 osalta Humppilan kunnan rakennustarkastajan 8.10.2020 hyväksymän suunnitelmasta poikkeamisen, joka on merkitty tuulivoimahankkeen aloituskokouspöytäkirjaan. Rakennustarkastajan hyväksymä suunnitelmasta poikkeaminen tulee kumota lainvastaisena. Vaatimustemme tarkemmat perusteet on esitetty jäljempänä.
2. Mikäli rakennustarkastajan ratkaisua suunnitelmasta poikkeamista ei voida kumota edellä mainittuna hallintovalituksena, toissijaisena vaatimuksenamme on, että hallinto-oikeus kumoo teknisen lautakunnan tutkimatta jättämispäätöksen ja palauttaa asian takaisin kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle suunnitelmasta poikkeamisen kumoamiseksi sekä hakemuksen käsittelemiseksi ja ratkaisemiseksi MRL 150 e § 2 momentin mukaisesti.
3. Mikäli hallinto-oikeus ei suostu ensi- tai toissijaiseen vaatimukseen muutoksenhakijat katsovat, että oikaisuvaatimus olisi tullut tutkia ja käsitellä kunnassa vireillepanona koskien lainvastaisen ja perusteettoman suostumuksen antamista ilman vaadittavaa rakennuslupaa rakennustyölle, joka olisi edellyttänyt uutta rakennuslupamenettelyä ja naapureiden ja lähiympäristön asianmukaista kuulemista. Hallinto-oikeuden tulee tämän todettuaan palauttaa asia kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle vireillepanona käsiteltäväksi. Vireillepanon johdosta on saatava perusteltu päätös koskien

muutostyötä/rakennushanketta, eli valituskelpoinen päätös hankkeen luvantarpeesta/tarpeettomuudesta. Muutoksenhakijoiden kanta on, että mainittujen kolmen tuulivoimalan osalta olisi vaadittava kokonaan uusi rakennuslupamenettely.

4. Muutoksenhakijat vaativat lisäksi, että hallinto-oikeus jättäisi lopputuloksesta riippumatta määräämättä valitusten johdosta oikeudenkäyntimaksua muutoksenhakijoille. Perusteena on se tosiasia, että juuri näistä kysymyksistä, joista valituksissa on kyse, ei ole kertynyt oikeuskäytäntöä ja sitä on tarve saada. Tämä ilmenee mm. liitteenä olevasta Krogerus -asianajotoimiston esitelmästä SYS:n syyspäiviltä vuosi sitten. Lisäksi kyse on valittajien oikeusturvan kannalta erittäin merkittävästä asiasta, jolloin heidän on suorastaan välttämätöntä hakea muutosta rakennustarkastajan ja lautakunnan ratkaisuihin. Valittajat ovat tavallisia asukkaita. Vastapuolena sen sijaan on suuri ja hyvävarainen yhtiö sekä kunta, jonka toiminta on näyttäytynyt tässä asiassa yhtiötä myötäilevänä.

4. VALITUKSESTA JA VALITUSPERUSTEISTA

Katsomme, että meillä tuulivoima-alueen lähiasukkailla ja haitankärsijöillä tulee olla oikeus valittaa ja puolustaa asuinympäristömme säilymistä asumiskelpoisena.

Tuulivoimaloiden koko kasvaa ja erilaiset muutostyöt ovat käyneet yleisiksi viime vuosina. Samalla voimaloihin liittyneet onnettomuudet ovat käyneet yhä huolestuttavammiksi. Vasta marraskuun lopussa kerrottiin tiedostusvälineissä, kuinka Ruotsissa oli juuri romahtanut ja kaatunut 230 m korkea tuulivoimala. Samoin Suomessa on viime aikoina luettu tiedotusvälineistä uutisia suurten tuulivoimaloiden siipien katkeamisista Kristiinankaupungissa ja aiemmin kokonaisten voimaloiden tulipaloista mm. Haminassa. Turvallisuusselvitystä Vestaksen valmistamista voimaloista ei suunnitelmista poikkeamisen yhteydessä Humppilassa vaadittu. Voimaloiden kasvaessa suuremmiksi syntyy uusia meluhaittoja. Tämän vuoksi tuulivoimaloiden muutostöihin entistä tehokkaampien tuotantolaitosten rakentamiseksi on suhtauduttava vakavasti myös kuntien rakennusvalvonnoissa ja rakennusvalvontaviranomaisissa.

Tuulivoimalat eivät rinnastu vaativuudeltaan omakotitaloihin ja vastaaviin pienkohteisiin, vaan ovat suurkohteita, joiden osalta on oltava huolellisia sekä lupamenettelyn osalta, että ympäristön ja etenkin naapuruston kuulemisessa ja vaikutusmahdollisuuksien turvaamisessa. Tämän vuoksi on ehdottoman tärkeää saada hallinto-oikeuden ja KHO:n tulkintoja muutostöiden ja voimaloiden vaihtamisen luvantarpeeseen ja luvittamisen erityiskysymyksiin MRL 150 e §:n soveltamiskäytännön selkeyttämiseksi. Asiaa tuntevat muistavat, että jo MRA 79 §:n aikana soveltamiskäytäntö hyväksyttävistä rakennustyöaikaisista muutoksista osoitti, että ilman uutta lupamenettelyä sallittiin vain varsin vähäisiä muutoksia. Esimerkkinä omakotitalon korkeusaseman nosto enintään 20 cm. Näitä lainkohtia MRA 79 §:ää ja MRL 150 e § 1 momenttia ei ole tarkoitettu siihen, että tuulivoimalatyyppi muutetaan toiseksi ja voimaloiden tehot pomppaavat 3 MW:sta jopa 4,3 MW:iin. Esimerkiksi voimaloiden siipityyppien ja -rakenteiden muutoksilla on suora vaikutus voimalan melupäästöihin, kuten myöhemmin valituksessa kuvataan.

Ympäristöministeriön rakennustyön suorituksesta ja valvonnasta antamassa ohjeessa YM5/601/2015 on selvennetty, että lupapäätöksestä poikkeaminen viranhaltijan suostumuksella on mahdollista vain sellaisissa tapauksissa kuin ”esimerkiksi sisätilojen muutokset, vähäiset julkisivumuutokset ja vähäiset muutokset pihajärjestelyissä” (s. 33-34). Ohjeen mukaan rakennusvalvontaviranomaiselta on haettava lupa, jos rakennustyön toteutus poikkeaa lupapäätöksissä hyväksytyistä suunnitelmista olennaisesti tai

vaikuttaa naapurien asemaan. Tällaisina luvanvaraisina muutoksina ohjeessa on erikseen mainittu mm. rakennuksen laajentaminen ja merkittävä korkeusaseman muutos. Tuulivoimalassa lavan pituuden kasvaminen tarkoittaa voimalan koon kasvattamista, vaikka kokonaiskorkeus ei muuttuisikaan, koska tuulivoimalan leveys ja pyörähdysalueen pinta-ala kasvavat roottorin halkaisijan suurenemisen myötä. Näkemyksemme mukaan voimalan lavan pituuden kasvattaminen edellyttää aina rakennusluvan muuttamista tai rakennustyön aikana MRL 150 e § 2 momentin mukaista rakennusvalvontaviranomaisen antamaa päätöstä asiasta.

Katsomme, että Humppilan rakennustarkastajan antama suostumus poikkeamiseen on luonteeltaan päätökseen verrattava ratkaisu, koska sillä saadaan aikaan oikeudellisesti vaikuttava muutos nykytilaan. Myös hakijana olleen tuulivoimayhtiön mielestä hakemus on nyt hyväksytty ja voimalatyyppin vaihtoon on saatu lupa. Kyse ei siten ole valmistelusta eikä täytäntöönpanosta. Eräissä tapauksissa lausuntokin voi olla päätösluontoinen (esim. KHO 17.11.2000/2987). Rakennustarkastajan suostumusta poikkeamiseen haki tuulivoimayhtiö, ja annettu päätös kirjattiin tuulivoimahankkeen aloituskokouspöytäkirjaan. Pöytäkirjaan kirjattuna päätös on tullut ainoastaan hakijan Ilmattaren tietoon. Valitusosoitusta ei ole annettu eikä 8.10.2020 annettua päätöstä ole toistaiseksi kuulutettu. Katsomme, että päätöksen valitusajaksi ei näin ollen ole vielä alkanut, joten meillä on näin oikeus valittaa päätöksestä valitusajan puitteissa.

Myös muutamissa muissa yhteyksissä on nostettu esille se mahdollisuus, että jos valitusajaksi ei valituskelpoisen päätöksen puuttuessa alakaan kulua tai jos päätös ei tule lainvoimaiseksi, voidaan MRL 150 e § 1 mom. mukaiseen suostumukseen puuttua pitkänkin ajan kuluttua silloin, kun rakennustarkastajan suostumus on myönnetty ilman poikkeamisen edellytysten toteutumista. Siten hanketoimijan riskinä on ajallisesti rajoittamaton asianosaisten valitusmahdollisuus, jos suostumus on annettu MRL:n vastaisesti (ks. Liite 3a). Tämän välttämiseksi hankkeen toteuttajan kannattaisikin viranhaltijan suostumuksen sijasta hakea muutokseen rakennusvalvontaviranomaiselta lain 150 e § 2 mom. mukainen päätös. Käytännössä tämä on rakennusluvan muutospäätös, josta myös asianosaisten on normaali valitusmahdollisuus.

Uusimmassa alan kirjallisuudessa on rakennustyön aikaisen suunnitelmista poikkeamisen osalta todettu mm., että sellainen naapuri, joka katsoo, ettei edellytyksiä ole ollut myöntää poikkeamista MRL 150 e § 1 momentin nojalla, voi saada asiansa oikeuden tutkittavaksi (ks. Ekroos & Majamaa 2018, s. 793). Lisäksi viittaamme KHO:n päätökseen 5.10.2006/2573 ja katsomme, että olemme oikeutettuja valittamaan Humppilan rakennustarkastajan antamasta suostumuksesta, jossa kyse on lupien merkittävästä muuttamisesta ja muutos vaikuttaa meidän lähinaapurien asemaan. Em. KHO:n ratkaisun 5.10.2006 lopputuloksena oli, että suunnitelmasta poikkeamiseen ei olisi pitänyt suostua ja muutos olisi edellyttänyt rakennuslupaa (ks. Liite 3b).

Valittajina ensisijainen vaatimuksemme on, että hallinto-oikeus kumoaisi Humppilan kunnan rakennustarkastajan 8.10.2020 antaman, MRL 150 e § 1 momentin mukaisen suostumuksen poiketa tuulivoimaloiden rakennuslupapäätöksissä hyväksytyistä suunnitelmista voimaloiden vaihtamiseksi aikaisempaa tehokkaammiksi toisen valmistajan voimaloiksi.

Teimme Humppilan kunnan tekniselle lautakunnalle myös oikaisuvaatimuksen, josta lautakunta antoi 18.11.2020 tutkimatta jättämispäätöksen. Esitämme tämän päätöksen kumoamista toissijaisena ratkaisuna, mikäli hallinto-oikeus katsoisi, että rakennustarkastajan hyväksymää suunnitelmasta poikkeamista ei voida kumota edellä mainitun hallintovalituksemme perusteella.

Kolmanneksi, mikäli hallinto-oikeus ei suostu ensi- tai toissijaiseen vaatimukseen muutoksenhakijat katsovat, että oikaisuvaatimus olisi tullut tutkia ja käsitellä kunnassa vireillepanona koskien lainvastaisen ja perusteettoman suostumuksen antamista ilman vaadittavaa rakennuslupaa rakennustyölle, joka olisi

edellyttänyt uutta rakennuslupamenettelyä ja naapureiden ja lähiympäristön asianmukaista kuulemista. Hallinto-oikeuden tulee tämän todettuaan palauttaa asia kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle vireillepanona käsiteltäväksi. Vireillepanon johdosta on saatava perusteltu päätös koskien muutostyötä/ rakennushanketta, eli valituskelpoinen päätös hankkeen luvantarpeesta/ tarpeettomuudesta. Muutoksenhakijoiden kanta on, että mainittujen kolmen tuulivoimalan osalta olisi vaadittava kokonaan uusi rakennuslupamenettely.

Katsomme, että kunnan rakennustarkastajan hyväksymä suunnitelmasta poikkeaminen merkitsee tuulivoimaloille no 1, 3 ja 8 myönnettyjen rakennuslupien olennaista muuttamista ja vaikuttaa merkittävästi meidän voimaloiden lähinaapureina asuvien asemaan. Hyväksyty suunnitelmasta poikkeaminen on vastoin maankäyttö- ja rakennuslain sekä hallintolain säännöksiä. Poikkeamispäätös ei ole myöskään tuulivoimakaavan kaavamääräyksen mukainen. Vaadimme, että rakennustarkastajan myöntämä suostumus poikkeamiseen lainvastaisena kumotaan.

5. SÄÄNNÖSTEN SOVELTAMISESTA

Seuraavassa käsitellään kyseistä maankäyttö- ja rakennuslain sisältämää lainkohtaa sekä eräiden muiden säännösten soveltamista kyseisessä tapauksessa. Tuulivoimaloiden no 1, 3 ja 8 rakentamishankkeen aloituskokouksessa Humppilan kunnan rakennustarkastaja oli antanut suostumuksen poiketa rakennuslupapäätöksessä hyväksytyistä suunnitelmista. Voimaloiden roottorityyppi muutettiin Nordex N131 3MW –tyypistä Vestaksen V150 4,3 MW –tyyppiseksi. Poikkeamispäätös merkittiin hankkeesta 8.10.2020 pidetyn aloituskokouksen pöytäkirjaan (Liite 1).

Suunnitelmasta poikkeaminen rakennustyön aikana

Suunnitelmasta poikkeamisesta rakennustyön aikana on annettu seuraavat MRL 150 e § 1 ja 2 momentin säännökset:

”150 e § (17.1.2014/41)

Suunnitelmasta poikkeaminen rakennustyön aikana

Rakennustarkastaja tai muu kunnan määräämä rakennustarkastajan tehtäviä hoitava viranhaltija voi rakennustyön aikana antaa suostumuksen poiketa lupapäätöksessä hyväksytyistä suunnitelmista, jos poikkeaminen ei sen laatu ja lupaharkintaa koskevat säännökset ja määräykset huomioon ottaen merkitse luvan merkittävää muuttamista eikä vaikuta naapurien asemaan. Muutoksen sisältö ja siihen suostumuksensa antaneen viranhaltijan nimi on merkittävä hyväksytyihin suunnitelmiin. Muutettu suunnitelma on toimitettava pyydettyä rakennusvalvontaviranomaiselle.

Jos lupapäätöksessä hyväksytyistä suunnitelmista poikkeaminen sen laatu ja lupaharkintaa koskevat säännökset huomioon ottaen merkitsee luvan olennaista muuttamista tai vaikuttaa naapurien asemaan, suunnitelmasta poikkeamiselle on haettava rakennusvalvontaviranomaiselta lupa.”

Em. MRL 150 e §:n 1 momentin mukaan rakennustarkastajan suostumuksella suunnitelmista voidaan poiketa vain silloin, kun se ei merkitse rakennusluvan merkittävää muuttamista eikä vaikuta naapurien asemaan.

Jos poikkeaminen merkitsee luvan olennaista muuttamista tai vaikuttaa naapurien asemaan, lainkohdan 2 momentin mukaan rakennustarkastaja ei ole enää toimivaltainen hyväksymään poikkeamista rakennusluvan suunnitelmista. Tällöin asia voidaan saattaa rakennusvalvontaviranomaisen ratkaistavaksi.

Rakennusvalvontaviranomainen ottaa huomioon suunnitelmista poikkeamisen laadun ja lupasäännökset ja harkitsee, merkitseekö suunnitelmista poikkeaminen rakennusluvan olennaista muuttamista, tai vaikuttaako poikkeaminen naapurien asemaan. Mikäli mainitut 2 momentin mukaiset edellytykset täyttyvät, rakennusvalvontaviranomaisen toimivaltaan kuuluu määrätä, että suunnitelmasta poikettaessa kyseisessä tapauksessa on rakennusvalvontaviranomaiselta haettava siihen lupa. Käytännössä tämä on rakennusluvan muutos tai uusi rakennuslupa. Luvan myöntäminen edellyttää muun muassa MRL 136 §:n mukaisten myöntämisedellytysten täyttymistä koskevaa harkintaa.

Muutoksenhakijoina katsomme, että Ilmattaren esittämää rakennusaikaista muutosta turbiinityypin vaihtamisesta ja siten poikkeamista tuulivoimaloiden no 1, 3 ja 8 rakennusluvista ei ollut Humppilan rakennustarkastajan suostumuksella lainmukaista hyväksyä. Lainkohdan ehdot eivät täytyneet, koska poikkeaminen tarkoitti rakennusluvan merkittävää muuttamista, ja poikkeaminen vaikuttaa merkittävästi meidän, voimaloiden lähellä asuvien naapurien asemaan kuten jäljempänä on tarkemmin selvitetty.

Rakennustyön alkamisen vaikutus suunnitelmista poikkeamiseen

Humppilan tuulivoimahankkeessa rakennustarkastaja myönsi 29.6.2016 rakennusluvat yhdentoista tuulivoimalan rakentamiseksi (Liite 4a). Oikaisuvaatimuksen johdosta kunnan tekninen lautakunta käsitteli asian ja eräin muutoksin vahvasti 14.9.2016 rakennustarkastajan myöntämät rakennusluvat (ks. Liite 4b). Sittemmin valituksen johdosta hallinto-oikeus kumosi viittä voimalaa koskevat luvat (Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätös 11.9.2017 no 17/0324/2).

Humppilan kunnan rakennustarkastaja ja Ilmatar Humppila-Urjala Oy:n edustajat pitivät MRA 74 §:n (oikeastaan MRL 149 c § 1 mom.) mukaisen aloituskokouksen 8.10.2020 (Liite 1; pvm 27.10.2020 on virheellinen) voimaloiden no 1, 3 ja 8 rakentamista varten.

Aloituskokouksessa puheenjohtajana oli rakennustarkastaja ja sihteerinä Ilmatar Humppila-Urjala Oy:n projektipäällikkö. Kokouksessa laaditun pöytäkirjan kohtaan 1 merkittiin, että poikkeamisena myönnettyistä luvista on roottorityypin muuttaminen Nordex N131 3MW –tyypistä Vestas V150 4,3 MW –tyyppiseksi. Roottorin tyypin yläkorkeus ja alituskorkeus on ilmoitettu. Poikkeamista on perusteltu niin, että mallinnetut arvot eivät osoita haittaa naapureille. Lisäksi on asetettu maisemointia koskeva ehto.

Voimalan vaihto on siten katsottu rakennustarkastajan hyväksymäksi rakennustyön aikaiseksi poikkeamiseksi, joka on merkitty aloituskokouksen pöytäkirjaan. Aloituskokous ei kuitenkaan vielä aloita rakennustyötä. MRL 149 c § 1 momentissa on säädetty, että ennen rakennustyön aloittamista on tehtävä aloittamisilmoitus rakennusvalvontaviranomaiselle. Aloittamisilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä, jos ennen rakennustyön aloittamista on pidetty aloituskokous.

MRL 149 c § 2 momentissa on määritelty rakennustyön aloittaminen seuraavasti:

”Rakennustyö katsotaan aloitetuksi, kun ryhdytään rakennuksen perustuksen valutöihin tai perustukseen kuuluvien rakennusosien asentamiseen. Rakennuksen korjaus- ja muutostyössä rakennustyö katsotaan aloitetuksi, kun ryhdytään rakenteiden tai rakennusosien purkamiseen tai rakentamiseen.”

MRL 149 d §:n mukaan ennen rakennustyön aloittamista sallittuja toimia ovat kuitenkin kaivaminen, louhiminen, puiden kaataminen tai muu näihin verrattava rakentamista valmisteleva toimenpide. Myös rakennuksen perustuksen paalutustyö voidaan tehdä ennen rakennustyön aloittamista rakennusvalvontaviranomaiselle toimitetun paalutussuunnitelman mukaisesti, ja paalutustyöstä on ennen aloittamista ilmoitettava rakennusvalvontaviranomaiselle.

Ilmatar Windpower on julkisuudessa vastikään ilmoittanut, että Humppilan-Urjalan tuulivoima-alueella käynnistetään sähkötyöt joulukuun aikana. Voimaloita rakennetaan ensi vuoden lopulla ja koko alue on valmis vuonna 2022, jolloin myös tuotanto käynnistyy (ks. Liitteet 5a-5b).

Humppilan tuulivoimakaavan alueella on toistaiseksi tehty vasta suunnittelua ja MRL 149 d §:n mukaisia ennen rakennustyön aloittamista sallittuja toimia. Tähän mennessä ei ole ryhdytty voimaloiden perustuksen valutöihin tai perustukseen kuuluvien rakennusosien asentamiseen, mikä on MRL 149 c §:n mukaan edellytyksenä, jotta rakennustyö katsottaisiin aloitetuksi. MRL 150 e § koskee suunnitelmista poikkeamista rakennustyön aikana. Kun MRL 150 e §:n säännöksiä on sovellettu jo ennen kuin rakennustyö katsotaan alkaneeksi, lainkohdan soveltaminen on tämänkin vuoksi ollut virheellistä.

Rakennustarkastajan tekemästä poikkeamispäätöksestä

Hakemuksenaan Ilmatar toimitti rakennustarkastajalle voimalavaihtoa koskevia asiakirjoja kuten Numerolan laatiman, 5.10.2020 päivätyn melu- ja välkeselvityksen (Liite 6), joka oli laadittu Vestaksen voimalalle V150-4.3MW (ko. voimalatyypin merkinnällä tarkoitettaneen oikeastaan V150-4.2MW, joka esiintyy Vestaksen tuotevalikoimassa V150-4.3MW sijasta.) Vestas nimeää eri mallit roottorin halkaisijan (tässä 150 m) ja nimellistehon mukaan.

Hakemus tulivoimalan vaihtamisesta Nordexin N131/3000 –voimalasta V150-4.3MW –voimalaksi käsiteltiin aloituskokouksen aikana ja rakennustarkastajan suostumus voimalanvaihtoon kirjattiin kokouksen pöytäkirjaan.

Pöytäkirjan merkinnästä ei ilmene, minkä lainkohdan nojalla muutosta tarkoittava päätös on tehty. Pöytäkirjassa päätös kuitenkin perusteltiin, joskin perustelut olivat virheelliset. Hallintolain 31 §:n mukaan viranomaisen olisi pitänyt huolehtia asian riittävästä selvittämisestä. Lainkohdan mukaan myös asianosaisten on myötävaikutettava vireille panemansa asian selvittämiseen. Selvittämisvelvollisuus olisi edellyttänyt, että asian ratkaisemista varten olisi hankittu oikeat tiedot ja selvitykset sekä jo myönnettyjen rakennuslupien tarkoittamien voimaloiden että esitettyjen voimaloiden vaikutuksista. Vaikka aikaisempien valitusten perusteella oli tiedossa, että alueen lähinaapurit ovat asianosaisia, heitä ei hallintolain 34 §:n mukaisesti kuultu.

Muutoksenhakuohjetta ei annettu eikä päätöstä julkipantu missään, sillä se tuli ainoastaan hakijan tietoon. Annettu päätös on kirjalliselta muodoltaan puutteellinen, menettelyiltään virheellinen ja sisällöltään lainvastainen. Hakija on kuitenkin sen perusteella tullut siihen käsitykseen, että voimalan vaihtaminen tehokkaammaksi roottorikooltaan 150 metrin Vestaksen V150-4.3 -voimalaksi on hyväksytty ja hankkeen voi toteuttaa käyttämällä näitä voimaloita.

Rakennustarkastajan antaman päätöksen perusteluina esitettiin, että mallinnetut arvot äänen, varjostusten ja välkkeen muodossa eivät osoita, että naapureille tulisi haittaa. Tämä on virheellinen käsitys. Päätöksen pohjana oli käytetty harhaanjohtavia tietoja niitä varmistamatta. Jos voimaloiden oikeat päästötiedot olisi

selvitetty, niitä verrattu ja voimaloiden kokoa olisi tarkasteltu, olisi havaittu, että voimalan vaihto toiseksi vaikuttaa merkittävästi lähiasukkaiden asemaan, joten Ilmattaren esitykseen ei ollut lainmukaisia perusteita suostua.

6. SELVITYSTEN RIITTÄVYYDESTÄ

Ilmattaren jakamat virheelliset tiedot

Humppilan kunnan rakennustarkastaja oli 29.6.2016 myöntänyt ja tekninen lautakunta oli 14.9.2016 käsitellyt ja vahvistanut tuulivoimalapaikoille rakennusluvut Nordex N131/3000 –voimaloiden rakentamiseksi. Tarvittavat melu- ja välkeselvitykset (27.1.2015) oli laatinut Ramboll Oy. Rakennusluvut myönnettiin nimellisteholtaan 3 MW:n Nordex N131/3000 –voimaloille, joissa äänitehotaso Rambollin meluselvityksen mukaan oli 104,5 dB. Ilmatar haluaa nyt rakentaa tätä tehokkaammat tuuliturbiinit ja haki siksi rakennustarkastajalta rakennusaikaisena muutoksena suostumusta poiketa rakennuslupapäätösten mukaisista suunnitelmista.

Laatimassaan ja laajalti asukastahoille ja viranhaltijoille jakamassaan muistiossa ”Vaatimukset tuulivoimaturbiinin rakennuslupaan” Ilmatar on väittänyt, että rakennuslupien mukaisten Nordex N131/3000 -voimaloiden melupäästö eli äänitehotaso olisi 106,2 dB (Liite 7a). Tämä oli väärä tieto, joka liittyi muuhun kuin kyseiseen voimalaan. Sekä kaavoitus- että rakennuslupavaiheessa voimalan melupäästönä on käytetty lukuarvoa 104,5 dB, mikä ilmenee myös Rambollin hanketta varten tekemästä meluselvityksestä.

Ilmattarelle ilmoitettiin sähköpostilla 30.9.2020 virheestä sen antamissa voimaloiden melupäästötiedoissa, mutta yhtiö ei jakamaansa harhaanjohtavaa tietoa korjannut, vaan myönsi virheen vasta aloituskokouksen jälkeen.

Ilmattaren antamien melupäästölukujen perusteella syntyi virheellinen käsitys, että yhtiön esittämällä voimalanvaihdolla melupäästöarvot pienenisivät 106,2 dB:stä 104,9 dB:iin! Siten rakennustarkastajan antama suostumus poiketa rakennuslupapäätöksessä hyväksytyistä suunnitelmista perustui virheellisen käsityksen melupäästöistä. Kyseinen virheellinen tieto esiintyi myös rakennustarkastajan aloituskokousta varten laatimassa selvityksessä (Liite 7b). Vasta 8.10.2020 pidetyn aloituskokouksen jälkeen rakennustarkastaja sai oikean melupäästö tiedon muutoksenhakijoiden asiamiehen ilmoituksesta.

Katsomme edellä selostetun perusteella, että hallintolain 31 §:ssä viranomaiselle säädettyyn selvittämisvelvollisuuteen olisi kuulunut myös saatujen tietojen oikeellisuuden ja paikkaansapitävyyden selvittäminen.

Äänitehotasot ao. Vestaksen voimaloissa verrattuna rakennuslupien mukaisten tuulivoimaloiden äänitehotasoon

Rakennuslupien mukaiset saksalaisen laitevalmistajan Nordexin voimalat on rakennustarkastajan suostumuksella vaihdettu tanskalaisen Vestaksen voimaloiksi. Samalla voimaloiden tehot kasvoivat 3 MW:sta 4,3 MW:iin. Muut Nordexin voimaloiden ja Ilmattaren esittämien uusien voimaloiden väliset erot ilmenevät seuraavasta vertailusta:

Melu- ja välkeselvityksen laatija	Ramboll Finland Oy	Numerola Oy
Laitostyyppi:	Nordex N131/3000	Vestas V150-4.3MW
Nimellisteho:	3 MW	4,3 MW
Kokonaiskorkeus:	209,5 metriä	210 metriä
Napakorkeus:	144 metriä	135 metriä
Roottorin halkaisija:	131 metriä	150 metriä
Melupäästö eli äänitehotaso sahalaitaisena	x)	104,9 dB
Melupäästö eli äänitehotaso sileälaitaisena	104,5 dB	108 dB

x) Ks. Liite 8 (sahalaitaisesta lapatyypistä Nordexin voimaloissa)

Nordexin globaalilla internetsivustolla julkaistun tekstin mukaan sahalaitaiset lavat ovat saatavilla kaikkiin Nordexin voimaloihin. Tekstin mukaan sahalaitaisuus pienentää Nordexin voimaloiden tuottamaa melupäästöä eli äänitehotasoa noin 1,5-2 desibeliä. Nordexin mukaan sahalaita muistuttaa lintujen siipiä (Liite 8). Lavan reunaan, joka on roottorin pyörimissuunnassa taaempana, on asennettavissa hammastus, joka vähentää ilman pyörteilyä jättöreunan takana ja siten myös voimalan aiheuttamaa melua.

Finnish Consulting Group sekä Ilmatar Windpower ovat selvittäneet Vestas V150-4.3MW melutietoja ja molemmat ovat ilmoittaneet voimalan äänitehotasoksi sahalaitaisena 104,9 dB ja sileälaitaisena 108 dB (Liitteet 9a-b). Nuolivaaran tuulipuistoa varten wpd Finland Oy teki melumallinnuksen voimalalle V150 4.2MW ja myös tässä melumallinnuksessa voimalan äänitehotaso oli 108,0 dB (Liite 9c). Samaa määrää on käytetty voimalan äänitehotasona eli melupäästönä edellisellä sivulla olevassa vertailussa.

Rakennusluvut myönnettiin Nordex N131/3000 –voimalalle, joka lapatyypiltään oli sileälaitainen. Voimaloiden äänitehotasoksi ilmoitettiin 104,5 dB. Ilmattaren niiden tilalle esittämien Vestaksen voimaloiden V150-4.3MW äänitehotaso sileälaitaisella lapatyypillä on 108 dB, joten Vestaksen voimaloissa melupäästö olisi 3,5 dB suurempi kuin rakennusluvut saaneissa Nordex-voimaloissa. Käytännössä näin suuri lisäys vaikuttaa kartalle piirrettävien meluvyöhykkeiden siirtymiseen huomattavasti kauemmaksi. Ääniasiantuntijan lausuntojen perusteella voidaan todeta, että tämän kokoinen desibelilisäys aiheuttaisi maastossa ainakin noin puolen meluvyöhykkeen pituisen lisäyksen (t.s. asiantuntijalausuntojen mukaan 5 – 7 dB:n lisäys on merkinnyt mm. 40 dB:n kriittisen melurajan ja voimalan välisen etäisyyden kasvamista kaksinkertaiseksi.)

Humppilassa voimaloiden no 1, 3 ja 8 rakennusluvuissa tai rakennustarkastajan nyt myöntämässä poikkeamisluvassa ei ole asetettu mitään määräyksiä käytettävästä lapatyypistä. Siten sileälaitaisen Nordex N131/3000 voimalan melupäästöä on virheellistä verrata sahalaitaisen Vestas V150-4.3MW voimalan melupäästöön. Kun luvassa ei ole lapatyypistä koskevia rajoituksia, tuulivoimayhtiöllä on aina vapaus valita kumpi lapatyyppi tahansa, sekä nyt alkuvaiheessa voimaloita pystyttäessään että myöhemmin, kun yhtiö joutuu määräjain asentamaan uusia siipiä käytössä olevien siipien tilalle.

Koska lapatyypin valinnalle ei ole asetettu rajoittavia määräyksiä, voimaloiden tuottamaa melumäärää ei pidä tässä tapauksessa arvioida pienimmän vaan sen sijaan suurimman melumäärän tuottavan lapatyypin mukaan (ns. ylärajaperiaatteella).

Näkyvimpänä erona voimaloita verrattaessa on roottorin halkaisijan koko, joka Nordexilla on 131 m ja Vestaksella 150 m. Vestaksen voimalassa jokainen siipi on siten 10 m pidempi, eli siipien pituus on 15 % suurempi verrattuna Nordexin voimalaan.

Siiven pituuden kasvaessa myös välkealue kasvaa, kuten myös voimalan aiheuttama melu. Monissa alan selvityksissä on tuotu esille, että tuulivoimamelu on pääosiltaan lapojen liikkeen aiheuttamaa, mihin on vaikea vaikuttaa. Aerodynaaminen melu on varsinkin suurilla turbiineilla, pitkien lapojen pyöriessä ilmakehässä, jaksottaista ja sisältää pieni- eli matalataajuisia komponentteja, ns. bassomelua, joka koetaan erityisen häiritseväksi, koska matalataajuinen melu kantautuu hyvin myös asuntojen sisätiloihin.

Voimalamallin lisäksi myös lapatyypin valinnalla on huomattava merkitys melupäästön määrään, kuten seuraavassa on tarkemmin selvitetty.

Lapatyyppin vaikutuksesta melupäästöön

Euroopassa monien vuosien aikana jo varsin vakiintuneen tuulivoima-alan aikaisempaa merkittävämpi tekninen kehitys tuulivoimamelun hallitsemiseksi koskee lähinnä voimaloiden siipiä. Sileiden lapojen sijasta olisi mahdollista käyttää sahalaitaisia lapoja (serrated blades) tavanomaisen sileäreunaisen lapatyypin sijasta.

Meillä sahalaitaiset voimalat eivät kuitenkaan ole tulleet suosituiksi, koska ne sopivat sileälaitaisia huonommin pohjoisen oloihin lapoihin kertyvän jään ja lumen sekä siipiin tarttuvien epäpuhtauksien vuoksi. Uppsalan yliopistossa on tutkittu (v. 2020) sahalaitaisten siipiä, jolloin sahalaidan havaittiin aiheuttavan jäätymistä sekä viheltävää melua. Vaikka lavoissa olisi sulatusjärjestelmä, se voidaan sijoittaa vain itse lapaan, ei sen sahalaitaiseen reunukseen. Suomessa sahalaitaisia lapoja on käytössä ainoastaan muutamalla voimala-alueella.

Siten käytännössä tuulivoimayhtiöt ovat asentaneet sahalaitaisia lapoja varsin harvoin, koko maassa vain poikkeuksellisesti joissakin tapauksissa. Sen sijaan tuulivoimakonsultit laativat yhtiöiden tilaamat melumallinnukset nykyisin lähes aina pienempipäästöisistä sahalaitaisista voimaloista. Näin mallinnuksesta saatavien melumäärien mukaiset meluvyöhykkeet voimaloiden ympärillä saadaan pienemmiksi. Myös Ilmattaren esittämä 5.10.2020 päivätty melumallinnus oli laadittu voimalan V150-4.3MW sahalaitaisesta voimalatyypistä.

Myös Vestas ilmoittaa esitteissään ja mainoksissaan melupäästöarvot säännönmukaisesti sahalaitaisten voimaloiden perusteella, jolloin voimaloiden melupäästöt saadaan näyttämään tavallista pienemmiltä.

Melumallinnus tulee aina laatia ylärajaperiaatteella suurimman melumäärän mukaan. Humppilan rakennustarkastajan antamaan suostumukseen voimalanvaihtoon ei sisälly rajoitusta koskien lapatyyppejä, joten tuulivoimayhtiö voi vapaasti valita käyttöönsä kumman lapatyypin haluaa, myös tavanomaisen, isompi-päästöisen sileän lapatyypin, jota ei Numerolan melumallinnuksessa käytetty. Mallinnus olisi pitänyt tehdä sileälapaisesta, äänitehotasoltaan 108 dB:n voimalasta. Lisäystarve mallinnetun voimalan melumäärään on voimalan V150-4.3MW sileälapaisen ja sahalaitaisen mallin melupäästöjen erotus (108 -104,9 dB) eli 3,1 dB.

Tällainen muutaman desibelin puuttuminen Humppilan-Urjalan tuulivoima-alueen melumallinnuksessa käytetystä melupäästöarvosta ei ole vähäinen virhe. Tämä johtuu desibeliasteikon logaritmisuudesta. Kun mallinnukseen tehdään 3,1 dB:n suuruinen lisäys, se aiheuttaa useamman sadan metrin pidennyksen meluvyöhykkeisiin voimaloiden ympärille. Tämä lisäys vaikuttaa naapurien asemaan.

Humppilan alueella tuulivoimalapaikat ovat jo alun perin kohtuuttoman lähellä asuntoja. Mattilanmäentiellä etäisyydet kolmen asunnon piha-alueen reunasta mitattuna voimalaan no 1 ovat 660 - 780 metriä, ja Kesonkulmantiellä kolmelta asunnolta voimalaan no 3 on 660 - 770 metriä.

Esitetyn meluselvityksen muut virheet

Edellä sanotun lisäksi meluselvitykseen, jonka Ilmatar esitti rakennustarkastajalle voimalan vaihtamista varten, sisältyi myös muita virheitä. Mallinnuksessa lähtöarvona käytettävään takuuarvoon kuuluu sisältyä mittaustulosten hajonnan vuoksi varmuusarvo, joka nyt puuttui melumallinnuksesta. Tämä vaatimus on todettu ympäristöhallinnon ohjeessa (2/2014, s. 13). Sen mukainen takuuarvon määritelmä on annettu myös VN:n asetuksessa tuulivoimaloiden ulkomelutasojen ohjearvoista (VNA 1107/2015, 2 §).

Ympäristöministeriö on varmuusarvon puuttumisesta kyllä huomauttanut yrityksille valvontakirjeessään 14.9.2016 (Dnro YM9/5511/2016), mutta virhe esiintyy yhä usein tuulivoimahankkeita varten laadituissa mallinnuksissa, kuten myös Numerolan nyt laatimassa melumallinnuksessa. Numerolan mallinnuksessa käytettiin lähtöarvona ”tunnusarvoa”, joka oli määrältään 104,9 dB, eli yhtä suuri kuin voimalan melupäästö. Se ei ole takuuarvo. Voimalan melupäästöarvo eli äänitehotaso (engl. Sound Power) sekä takuuarvo eivät voi olla sama lukuarvo. Tämä selviää International Electrotechnical Commissionin (IEC) laskentaohjeen IEC TS 61400-14 sivulta 8. Sen mukaan laitteen takuuarvoa tarkoittava luku (Declared Value) saadaan niin, että laitteen äänitehotasoon lisätään tietyn laskentakaavan mukaan myös epävarmuuden osuus, jota osoittaa merkintä K (ks. Liite 10).

IEC TS 61400-14 –ohjeen mukaista takuuarvoa ei esimerkiksi Vestaksen voimaloissa ole aina määritelty tai saatavilla. Takuuarvon saamiseksi Numerolan mallintajan olisi pitänyt soveltaa menettelyä, josta todetaan ympäristöministeriön em. valvontakirjeessä 14.9.2016 (Dnro YM9/5511/2016, s. 6) seuraavasti: ”Mikäli takuuarvoa ei ole mahdollista määrittää standardin IEC TS 61400-14 mukaisesti, tulee tuulivoimalan melupäästön lukuarvoon lisätä varmuusarvona 2 dB takuuarvon saamiseksi.”

Kun Numerolan melumallinnuksessa sivulla 10 (ks. Liite 6) esitettyjä tuloksia korjataan tekemällä niihin sekä edellisellä sivulla selvitetty sileästä lavasta johtuva lisäys (+3,1 dB) että edellä mainittu varmuusarvolisäys (+2 dB), melulle altistuville kohteille saadaan korjatuiksi keskiäänitasoiksi valittajien Mattilanmäentien asuntojen reseptoripisteen (V9) kohdalle 41,8 dB sekä valittajien Kesonkulmantien asuntojen reseptoripisteen (V10) kohdalle 41,6 dB.

Humppilan 26.3.2015 hyväksytyyn tuulivoimaosayleiskaavaan otetun kaavamääräyksen mukaan keskiäänitasot, joita ei saa ylittää, ovat asuntoalueilla päiväaikaan 45 dB ja yöaikaan 40 dB sekä loma-asuntoalueilla päiväaikaan 40 dB ja yöaikaan 35 dB. Voimalan V150-4.3MW tuottamalla melumäärillä kaavamääräyksen yöajan keskiäänitaso (40 dB) ylittyy siten useiden asuntojemme kohdalta.

Voimalamalli V150-4.3MW ei täytä tuulivoimakaavan sisältämän kaavamääräyksen ehtoja, joten luvan myöntäminen sille on kaavan vastaista.

Humppila, 16.12.2020

(Muutoksenhakijoiden allekirjoitukset seuraavilla sivuilla)